

РЕЦЕНЗІЇ

О.І. МАЦЕГОРІН

Олександр Ілліч Мацегорін, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільного і трудового права Київського університету права НАН України

РЕЦЕНЗІЯ НА «ЕНЦИКЛОПЕДІЮ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ»*

У березні 2009 р. вийшло друком фундаментальне видання «Енциклопедія цивільного права України», яким започатковано серію видань «Бібліотека енциклопедій» «Ін Юре». Характерною рисою функціонування сучасного суспільства та держави є зростання ролі цивільного права як приватного права, метою існування якого є всебічний захист приватних інтересів. Правова реформа, що відбувається в Україні, потребує інтенсивної законодавчої діяльності, ефективного впливу національного цивільного законодавства на товарно-грошові відносини, відносини власності, сфери приватного життя громадян та інтелектуальної творчої діяльності.

У процесі глобальної гармонізації та уніфікації цивільного права, що зумовлена розширенням і поглибленням міжнародних зв'язків і здійснюється з метою приведення національних правових систем до принципів та юридичних конструкцій міжнародно-правових актів, постає нагальна потреба вивчення та наукового тлумачення цивільно-правових категорій і термінів.

Юридична література поповнилася надзвичайно цінною енциклопедією, яку давно очікувала юридична громадськість країни. Видання здійснене за редакцією відомого фахівця в галузі цивілістики доктора юридичних наук, професора, академіка АПрН України, Заслуженого діяча науки і техніки Я.М. Шевченко. До складу авторського колективу увійшли академіки АПрН України Н.С. Кузнецова, В.В. Луць, О.В. Скрипнюк; член-кореспонденти АПрН України О.В. Дзера, А.С. Довгерт, І.В. Жилінкова, Р.А. Майданик, І.В. Спасибо-Фатеева, Н.М. Хуторян, а також інші відомі в науковому світі фахівці з питань цивілістики, зокрема Л.А. Безклубий, Т.В. Бондар, В.І. Борисова, Ю.Л. Бошицький, О.В. Кохановська, Р.О. Стефанчук, С.Я. Фурса, В.Л. Яроцький.

Цивільно-правова енциклопедія є одним з перших в Україні систематичним дослідженням цивільно-правових термінів і категорій, які за своїм змістом відображають положення Цивільного кодексу України 2004 р. та інших актів цивільного законодавства. Цивільно-правова термінологія викладена за алфавітним принципом, на підставі комплексного застосування методологій діалектики, герменевтики та компаративістики, методів історичного, системного, структурно-функціонального аналізу. Авторами глибоко і всебічно проаналізовано колосальний обсяг цивільно-правових джерел і спеціальної юридичної літератури, що досліджують цивільно-правові явища. Здійснено цілісне дослідження матеріалів юридичної практики, у тому числі зарубіжної, їх вплив на законотворчу діяльність держави в контексті регулювання

* Енциклопедія цивільного права України / Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Відп. ред. Я.М. Шевченко. - К.: Ін Юре, 2009. - 952 с.

товарно-грошових відносин, захисту прав людини і громадянина на засадах диспозитивності, юридичної рівності сторін та їх майновій самостійності.

Автори відмежували висвітлення термінів суто цивільного права від питань, пов'язаних з правовим регулюванням господарських, підприємницьких, сімейних, міжнародно-приватних, земельних відносин, за винятком тих термінів, які мають загальний характер у системі правового регулювання цивільних відносин.

Наукові новели теоретичних положень полягають у тому, що автори уперше розглядають національну цивільно-правову систему через призму співвідношення із багатющою спадщиною римського приватного права, сучасними правовими системами зарубіжних держав, вказують на доцільність певних запозичень і можливість позитивного їх використання в українській цивілістиці.

Енциклопедичне видання вирізняється високим рівнем правової культури, методологічною майстерністю вирішення завдань та чітко вираженою теоретичною та практичною спрямованістю, зокрема, досить вдало розроблені нові дефініції, запропоновані новаторські визначення багатьох понять і термінів. Водночас окремі теоретичні положення постають дискусійними, що є природним для наукових досліджень такого рівня, деякі з них потребують подальшого більш ґрунтовного висвітлення.

«Енциклопедія цивільного права України» є актуальним науково і практично значущим виданням. Значна частина викладених положень має новітній характер, значно поглиблює концептуальні положення, що стосуються подальшого розвитку цивільного права. Авторським колективом здійснено вагомий внесок у вирішенні актуальних науково-методичних, дидактичних та юридико-технічних проблем сучасної теорії і практики цивільного права.

«Енциклопедія цивільного права України» з успіхом може використовуватися у вищих навчальних закладах у процесі вивчення галузевих юридичних дисциплін, у першу чергу цивільного права, компаративного права та міжнародного приватного права. З метою поліпшення і оновлення цивільно-правових знань вона стане корисною порадицею і добрим супутником для аспірантів, науковців, викладачів юридичних навчальних закладів, працівникам правоохоронних органів, підприємцям, представникам громадських організацій.

Отримано 30.06.2009

